מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות ולהסביר מונחי יסוד בניתוח שירה, סיפור, דרמה ורומאן
- לתרגל כתיבת תשובה מובנית הכוללת ציטוט קצר, הסבר וקישור ליצירה
- לחזק הכרות עם עלילות, דמויות ומבנים של היצירות הנלמדות לקראת הבגרות
- להתכונן לשאלוני 8215/8225 או 8281 דרך תרגול ממוקד בכל פרק

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – פרק 1 • שירה (קבצים ב' וז') – מושגי יסוד וזיהוי בשירים

1. ב – הקול המדבר בשיר, לאו דווקא המשורר
2. ב – לבדי
3. ג – שישה

חלק ב' – פרק 1 • שירה (קבצים ב' וז') – השלמות והתאמות

1. לא נכון – הנמענת אינה מדברת כלל בשיר, כל השיר הוא פנייה אחת ארוכה של הדובר.
2. נכון – השכינה מתוארת כאם או כציפור פצועה בעלת כנף שבורה.

חלק ג' – פרק 1 • שירה (קבצים ב' וז') – השלמת משפטים

1. גוזל
2. אם

חלק ד' – פרק 1 • שירה (קבצים ב' וז') – התאמת מונחים

1 – ד (השוואה גלויה בעזרת מילת השוואה כמו 'כ-')
2 – א (השוואה בלי מילת השוואה, דבר אחד מוצג כאילו הוא דבר אחר)
3 – ב (שני טורים הבנויים באותו מבנה תחבירי)
4 – ג (חזרה על אותה מילה בתחילת טורים רצופים)

חלק ה' – פרק 2 • שירת ימי הביניים – זיהוי בסיסי

1. נכון – השיר הוא אחד משירי הקודש של ריה"ל
2. נכון – כך מוגדר השיר בתקציר
3. לא נכון – הדובר פונה אל נשמתו שלו, ונוזף בה שהיא עדיין רדומה בחיק הילדות

חלק ו' – פרק 2 • שירת ימי הביניים – השלמות והתאמות

1. זמן

חלק ז' – פרק 2 • שירת ימי הביניים – התאמת מונחים

1 – ב (הכנסת צירוף מוכר ממקור קודם, למשל מן המקרא)
2 – ג (הפניה עקיפה לטקסט, לדמות או לאירוע מוכרים)
3 – א (סדר קבוע של הברות מוטעמות ובלתי מוטעמות)

חלק ח' – פרק 2 • שירת ימי הביניים – הבנה והעמקה

חלק ט' – פרק 3 • סיפור קצר – היכרות עם הסיפורים

1. א – ש"י עגנון
2. א – באדי המבוגר, הנזכר בילדותו
3. ב – הוא חוזר ליער עם קופתו לאחר מות האדונית

חלק י׳ – פרק 3 • סיפור קצר – תרגול מבנה ועלילה

1. נכון – כך נכתב בתקציר: באדי מציץ ורואה שאביו מניח את המתנות, ומבין שאין סנטה קלאוס.
2. לא נכון – הוא פותח אותו כדי לבלוט ולהיראות בין הצנחנים, ולא מטעמי בטיחות, ודווקא זה גרם לאסון.

חלק י״א – פרק 3 • סיפור קצר – השלמות והתאמות

1. בית
2. רזרבי

חלק י״ב – פרק 3 • סיפור קצר – התאמת סיפור למאפיין מבנה

1 – ב (מבנה מעגלי: יציאה מהיער וחזרה אליו)
2 – א (העלילה מתרחשת כולה ביום אחד)
3 – ד (מבנה מסע: יציאה מהבית, שהות בעיר, חזרה)
4 – ג (מספר מבוגר המשחזר אירוע מילדותו)

חלק י״ג – פרק 4 • דרמה: אנטיגונה – הכרת העלילה והדמויות

1. ב – להשאיר את גופתו בלי קבורה ולהעניש כל מי שיקבור אותה
2. א – איסמנה
3. א – חוגגת את הניצחון על ארגוס

חלק י״ד – פרק 4 • דרמה: אנטיגונה – מבנה הטרגדיה והקונפליקט

1 – ג (שיר הפתיחה של המקהלה בכניסתה לבמה)
2 – ד (שיר שהמקהלה שרה בין פרקי העלילה)
3 – א (קטע עלילה ודיאלוג בין שירי המקהלה)
4 – ב (עמדת קראון: נאמנות לצו השליט חשובה מכל)

חלק ט״ו – פרק 4 • דרמה: אנטיגונה – ניתוח הקונפליקט וכתיבה

1. קונפליקט בין נאמנות לחוקי האלים הבלתי כתובים (עמדת אנטיגונה) לבין נאמנות לחוק המדינה וסמכות השליט (עמדת קראון).

חלק ט״ז – פרק 5 • רומאן: 1984 – רקע ועובדות יסוד

1. א – ג'ורג' אורוול
2. א – 1949
3. א – האח הגדול

חלק י״ז – פרק 5 • רומאן: 1984 – מבנה ומוטיבים

1. משרד האמת
2. שיחדש

חלק י״ח – פרק 5 • רומאן: 1984 – מבנה ומוטיבים (המשך)

1 – ב (חבר במפלגה החיצונה הכותב יומן אסור)
2 – א (מוסרת לווינסטון פתק אהבה אסור)
3 – ד (איש המפלגה הפנימית שמתגלה כפרובוקטור)
4 – ג (בעל חנות שמתגלה כאיש משטרת המחשבות)

חלק י״ט – פרק 5 • רומאן: 1984 – סדר האירועים

חלק כ׳ – פרק 6 • איך עונים, מונחים וחזרה – זיהוי מונחים ממילון המונחים

1. א – השוואה גלויה בעזרת מילת השוואה כמו 'כמו' או 'כ־'
2. א – במטפורה אין מילת השוואה, בדימוי יש
3. א – שני טורים או בתים הבנויים באותו מבנה תחבירי

כרטיס יציאה – מה לחפש

- תשובה טובה מזכירה מונח מדויק ודוגמה מתוך היצירה הנלמדת, לא הגדרה כללית בלבד
- תשובה מובנית כוללת פתיחה המתייחסת לשאלה, ציטוט קצר (עד כמה מילים), הסבר הקשר לטענה
- תשובה טובה מצביעה על לפחות הבדל מבני אחד, כמו נוכחות מקהלה בדרמה לעומת מספר ברומאן

טיפים להפעלה:

- אפשר לחלק את החוברת לפי פרקי לימוד לאורך השנה: שירה וימי הביניים בסמסטר א, סיפור ודרמה ורומאן בסמסטר ב
- לתלמידים מתקשים אפשר לצמצם את מספר השירים או הסיפורים הנדרשים בכל תרגיל ולהתמקד בזיהוי מונחים בסיסיים בלבד
- לתלמידים מתקדמים כדאי להוסיף תרגול השוואתי בין שתי יצירות מאותו פרק, כפי שנדרש לעיתים בשאלון
- מומלץ לשלב את פרק 'איך עונים' כתרגול חוזר אחרי כל פרק תוכן, כדי לחבר מונח לתשובה כתובה מלאה

חוברת תרגול – בגרות בספרות

בגרות בספרות · סיכומים, מצגות ותרגול

· חנ"מ

תוכן החוברת

1. פרק 1 – שירה (קבצים ב׳ וז׳)
2. פרק 2 – שירת ימי הביניים
3. פרק 3 – סיפור קצר
4. פרק 4 – דרמה: אנטיגונה
5. פרק 5 – רומאן: 1984
6. פרק 6 – איך עונים, מונחים וחזרה

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

בחוברת זו תמצאו תרגול לכל אחת מהיחידות הנלמדות לבגרות בספרות. מומלץ לעבור על הסיכום של כל יצירה לפני פתרון התרגילים, ולהיעזר במילון המונחים כשנתקלים במושג לא ברור. כתבו תשובות מלאות ומנומקות, בדיוק כפי שנדרש במבחן.

בנק מילים: רזרבי | משרד האמת | גוזל | שיחדש | זמן | אם | בית

1 חלק א' – פרק 1 • שירה (קבצים ב' וז') – מושגי יסוד וזיהוי בשירים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהו הדובר בשיר?

(א) המשורר עצמו תמיד (ב) הקול המדבר בשיר, לאו דווקא המשורר

(ג) הקורא את השיר

2. באיזה שיר הדובר מתאר את עצמו כ'גוזל רך' שנשאר מאחור?

(א) הכניסיני תחת כנפך (ב) לבדי (ג) ישנה בחיק ילדות

3. כמה בתים (בתי שיר) יש בשיר 'לבדי'?

(א) ארבעה (ב) חמישה (ג) שישה

2 חלק ב' – פרק 1 • שירה (קבצים ב' וז') – השלמות והתאמות

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בשיר 'הכניסיני תחת כנפך' הנמענת עונה לדובר בסוף השיר.	☐	☐
2	בשיר 'לבדי' השכינה מתוארת כציפור בעלת כנף שבורה.	☐	☐

3 חלק ג׳ – פרק 1 • שירה (קבצים ב׳ וז׳) – השלמת משפטים

השלימו את המילה החסרה.

1. בשיר 'לבדי' הדובר מתאר את עצמו כ' _____ רך' שנותר מאחור כשכולם יצאו אל האור.

2. בשיר 'הכניסיני תחת כנפך' הדובר מבקש מהנמענת שתהיה לו ' _____ ואחות'.

4 חלק ד׳ – פרק 1 • שירה (קבצים ב׳ וז׳) – התאמת מונחים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. דימוי	___	**א.** השוואה בלי מילת השוואה, דבר אחד מוצג כאילו הוא דבר אחר
2. מטפורה	___	**ב.** שני טורים הבנויים באותו מבנה תחבירי
3. תקבולת	___	**ג.** חזרה על אותה מילה בתחילת טורים רצופים
4. אנפורה	___	**ד.** השוואה גלויה בעזרת מילת השוואה כמו 'כ-'

5 חלק ה׳ – פרק 2 • שירת ימי הביניים – זיהוי בסיסי

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	השיר ״ישנה בחיק ילדות״ נכתב בידי רבי יהודה הלוי (ריה״ל)	☐	☐
2	השיר שייך לסוגת ״רשות לנשמת״, הנאמרת לפני תפילת ״נשמת כל חי״ בשבת ובחג	☐	☐
3	הדובר בשיר פונה אל אישה אהובה ומבקש ממנה מחסה	☐	☐

6 חלק ו' – פרק 2 • שירת ימי הביניים – השלמות והתאמות

השלימו את המילה החסרה.

1. הדובר קורא לנשמתו להתנער מן ה_____ , כלומר מהבלי העולם הזה

7 חלק ז' – פרק 2 • שירת ימי הביניים – התאמת מונחים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. שיבוץ	___	**א.** סדר קבוע של הברות מוטעמות ובלתי מוטעמות
2. רמיזה	___	**ב.** הכנסת צירוף מוכר ממקור קודם, למשל מן המקרא
3. משקל	___	**ג.** הפניה עקיפה לטקסט, לדמות או לאירוע מוכרים

8 חלק ח' – פרק 2 • שירת ימי הביניים – הבנה והעמקה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

9 חלק ט' – פרק 3 • סיפור קצר – היכרות עם הסיפורים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מי כתב את הסיפור "האדונית והרוכל"?

(א) ש"י עגנון (ב) עמוס עוז (ג) טרומן קפוטה

2. מי מספר את הסיפור "חג מולד אחד"?

(א) באדי המבוגר, הנזכר בילדותו (ב) סוק, בת הדודה (ג) אביו של באדי

3. מה קורה ליוסף הרוכל בסוף "האדונית והרוכל"?

(א) הוא נשאר לגור בבית (ב) הוא חוזר ליער עם קופתו לאחר מות האדונית

(ג) הוא נישא לאדונית

10 חלק י׳ – פרק 3 • סיפור קצר – תרגול מבנה ועלילה

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בליל חג המולד באדי מגלה שאביו הוא זה שמניח את המתנות תחת העץ.	☐	☐
2	בסיפור "דרך הרוח" גדעון פותח מצנח רזרבי כדי להאט את נפילתו ולהציל את עצמו.	☐	☐

11 חלק י״א – פרק 3 • סיפור קצר – השלמות והתאמות

השלימו את המילה החסרה.

1. בסיפור "האדונית והרוכל" יוסף עובר בהדרגה ממקום לינה אחד למשנהו: מהרפת, למחסן, ל _____ , ולבסוף לחדר השינה.

2. בסיפור "דרך הרוח" גדעון פותח את המצנח ה _____ כדי לבלוט בין הצנחנים, ובגלל כך הוא נסחף ברוח.

12 חלק י״ב – פרק 3 • סיפור קצר – התאמת סיפור למאפיין מבנה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. האדונית והרוכל	___	**א.** העלילה מתרחשת כולה ביום אחד
2. דרך הרוח	___	**ב.** מבנה מעגלי: יציאה מהיער וחזרה אליו
3. חג מולד אחד	___	**ג.** מספר מבוגר המשחזר אירוע מילדותו
4. חג מולד אחד	___	**ד.** מבנה מסע: יציאה מהבית, שהות בעיר, חזרה

13 חלק י"ג – פרק 4 • דרמה: אנטיגונה – הכרת העלילה והדמויות

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה קראון ציווה לעשות עם גופת פוליניקס?

א) לקבור אותו בכבוד מלא

ב) להשאיר את גופתו בלי קבורה ולהעניש כל מי שיקבור אותה

ג) לשרוף את גופתו בטקס ציבורי

2. מי מסרבת לעזור לאנטיגונה לקבור את אחיה, מפחד מהעונש?

א) איסמנה ב) המקהלה ג) הימון

3. מה המקהלה עושה בפרודוס, שיר הפתיחה?

א) חוגגת את הניצחון על ארגוס ב) מזהירה את קראון מפני האלים

ג) מקוננת על מות אנטיגונה

14 חלק י"ד – פרק 4 • דרמה: אנטיגונה – מבנה הטרגדיה והקונפליקט

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. פרודוס	___	**א.** קטע עלילה ודיאלוג בין שירי המקהלה
2. סטסימון	___	**ב.** עמדת קראון: נאמנות לצו השליט חשובה מכל
3. אפיזודה	___	**ג.** שיר הפתיחה של המקהלה בכניסתה לבמה
4. חוק המדינה	___	**ד.** שיר שהמקהלה שרה בין פרקי העלילה

15 חלק ט"ו – פרק 4 • דרמה: אנטיגונה – ניתוח הקונפליקט וכתיבה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. הסבירו במילים שלכם את הקונפליקט המרכזי בין אנטיגונה לקראון.

16 חלק ט״ז – פרק 5 • רומאן: 1984 – רקע ועובדות יסוד

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מי כתב את הרומאן "1984"?

א) ג'ורג' אורוול ב) ארז וולק ג) ג. אריוך

2. באיזו שנה נכתב הרומאן "1984"?

א) 1949 ב) 1984 ג) 1971

3. מהו שמו של השליט שבשמו שולטת המפלגה באוקיאניה?

א) האח הגדול ב) אובריאן ג) גולדשטיין

17 חלק י״ז – פרק 5 • רומאן: 1984 – מבנה ומוטיבים

השלימו את המילה החסרה.

1. וינסטון סמית עובד ב _____ ומתקן מסמכים ישנים כך שיתאימו לקו המפלגה.

2. השפה הדלה שנועדה להפוך מחשבה עצמאית לבלתי אפשרית נקראת _____.

18 חלק י״ח – פרק 5 • רומאן: 1984 – מבנה ומוטיבים (המשך)

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. וינסטון סמית	___	**א.** מוסרת לוינסטון פתק אהבה אסור

2. ג'וליה	___	**ב.** חבר במפלגה החיצונה הכותב יומן אסור
3. אובריאן	___	**ג.** בעל חנות שמתגלה כאיש משטרת המחשבות
4. מר צ'רינגטון	___	**ד.** איש המפלגה הפנימית שמתגלה כפרובוקטור

19 חלק י"ט – פרק 5 • רומאן: 1984 – סדר האירועים

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

20 חלק כ' – פרק 6 • איך עונים, מונחים וחזרה – זיהוי מונחים ממילון המונחים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. דימוי הוא:

(א) השוואה גלויה בעזרת מילת השוואה כמו 'כמו' או 'כ־'

(ב) השוואה בלי מילת השוואה כלל (ג) מתן תכונות אנושיות לחפץ

2. מה ההבדל המרכזי בין מטפורה לדימוי?

(א) במטפורה אין מילת השוואה, בדימוי יש

(ב) בדימוי אין מילת השוואה, במטפורה יש (ג) אין הבדל כלל

3. תקבולת היא:

(א) שני טורים או בתים הבנויים באותו מבנה תחבירי

(ב) חזרה על אותה מילה בתחילת כל טור (ג) משקל קבוע של הברות

כרטיס יציאה

האם אני יודע/ת להסביר מונח ספרותי אחד מכל יחידה בעזרת דוגמה מהיצירה שלמדנו?

האם אני יכול/ה לכתוב תשובה מובנית הכוללת ציטוט קצר, הסבר וקישור לשאלה?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀